

U C H W A Ł A Nr XXV/172/09  
R A D Y M I E J S K I E J w L w ó w k u  
z dnia 24 marca 2009 roku

w sprawie zatwierdzenia Plan Odnowy Miejscowości Brody w latach 2009 - 2016

Na podstawie art. 18 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ( tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) oraz § 10 ust. 2 pkt 2 lit b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 38, poz. 220)

uchwała się, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Brody w latach 2009 - 2016 w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Lwówek.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADA PRAWNY  
Nr Pz 2066  
*[Podpis]*

PRZEWODNICZĄCY  
Rady Miejskiej w Lwówku  
*[Podpis]*  
Andrzej Wójcicki

**Uzasadnienie**  
**do Uchwały Nr XXV/172/2009**  
**Rady Miejskiej w Lwówku**  
**z dnia 24 marca 2009 roku**

Przyjęcie niniejszej uchwały o zatwierdzeniu Planu Odnowy Miejscowości Brody na lata 2009-2016 jest niezbędne w przypadku chęci ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w myśl § 10 ust. 2 pkt. 2 lit b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 38, poz. 220)

Niniejsza uchwała wynika z inicjatywy Parafii Brody. Podjęcie uchwały umożliwi Parafii Brody ubieganie się o dofinansowanie w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”

**BURMISTRZ**  
**Miasta Gminy Lwówek**  
*Ruta Mączkiewicz*

**PLAN ODNOWY  
MIEJSCOWOŚCI BRODY  
GMINA LWÓWEK**

**w latach 2009 – 2016**

## Spis treści

I	Charakterystyka środowiska	3
1.1	Wstęp	3
1.2	Historia Brodów	3
1.3	Położenie geograficzne	4
1.4	Ludność	5
1.5	Struktura gospodarcza: rolnictwo, przemysł	6
1.6	Walory przyrodniczo- krajobrazowe	8
1.7	Kult religijny	9
1.8	Oświata	13
1.9	Organizacje społeczne	14
	Sparta Brody	14
	Towarzystwo Sokół	15
	O.S.P.	15
1.10	Inicjatywy społeczne	16
II	Planowane kierunki rozwoju wsi Brody	
2.1	Poprawa estetyki wsi	17
2.2	Poprawa infrastruktury	18
2.3	Rozwój świadomości ekologicznej	18
2.4	Sfera społeczna	19
III	Analiza SWOT	20
IV	Analiza istniejących zasobów	22
4.1	Tabularyczna analiza istniejących zasobów	23
V	Opis planowanego przedsięwzięcia	
5.1	Wizja rozwoju wsi	32
5.2	Długoterminowy plan rozwoju wsi	33
5.3	Wdrażanie i monitorowanie	34
5.4	Efekty wdrożenia przedsięwzięcia	35
VI	Podsumowanie	35

# I CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

## 1.1. Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym ich celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszeniu istniejących dysproporcji i różnic pomiędzy poziomem rozwoju obszarów wiejskich i miejskich. Plan Odnowy Miejscowości to jeden z pierwszych kroków w odnowie wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie

i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2009-2016 działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie tych obszarów. Działanie to umożliwi: rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki wsi oraz wpłynie na wzrost jej atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. „Rozwój i odnowa wsi” zakłada, że podejmowane na określonych terenach zróżnicowane działania z zakresu poprawy warunków życia m.in. poprzez rozwój infrastruktury oraz zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do usług, jak również rozwój funkcji kulturowych i społecznych kształtowane będą w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych i kulturowych.

Niniejszy plan jest planem otwartym, stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że dopisywane mogą być nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji - w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

Plan został opracowany przez Radę Sołecką w Brodach.

## 1.2 Historia Brodów

Brody swoją nazwę zawdzięczają brodowi przez bagna, przy którym wzniesiono gród kasztelański. Przechodził nim szlak handlowy łączący Polskę z Niemcami. Była to najbardziej naturalna, wyznaczona przez przyrodę droga. Najstarsze wzmianki o Brodach pochodzą z XI wieku.

Ks. Prof. Józef Nowacki w książce "Archidiecezja Poznańska w granicach historycznych i jej ustrój" wymienia 28 parafii, które powstały w tamtym czasie. Pośród nich znajdujemy parafię w Brodach. Finansowe zabezpieczenie brodzkiego kościoła, począwszy od XI wieku stanowiły dobra rycerskie wsi Zgierzynka. Były to czasy, gdy na tronie zasiadał Książę Władysław I Herman (1079-1102). Brody były wówczas znaczącym grodem. W XII wieku otrzymały godność grodu kasztelańskiego. Wieś stanowiła siedzibę Brodzkich herbu Łódzia. W XV wieku z powodu powstania nowych, bardziej dogodnych szlaków handlowych gród brodzki traci swoje znaczenie. W XVI w. Brody stanowią własność Bukowieckich herbu Drogosław, w XVII w. Marszewskich herbu Rogala, w XVIII w. i aż do 1874 r. Szanieckich. W 1804 r. urodziła się tu Emilia Szaniecka- wielka patriotka i filantropka, która podczas powstania listopadowego opiekowała się chorymi

w lazaretach warszawskich, a podczas wydarzeń 1848 r. działała we Wrześni, Miłostawiu i Śremie.

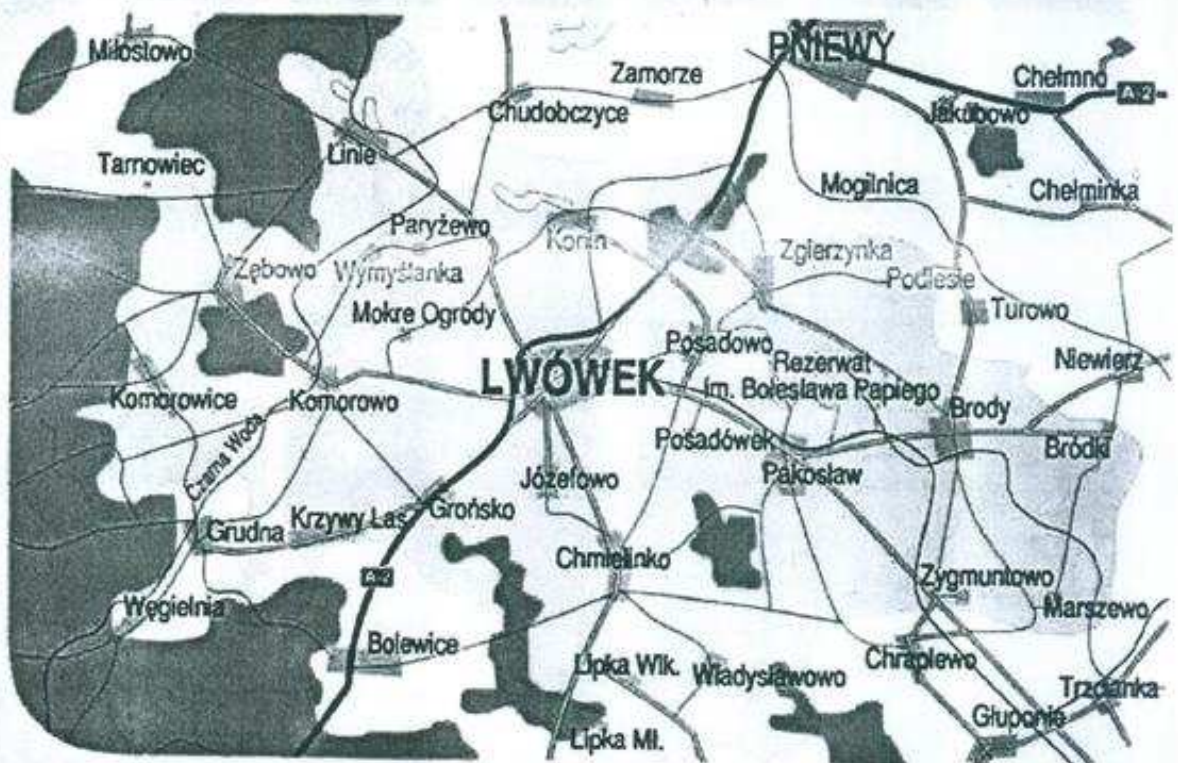
W latach 1874 do 1945 Brody pozostawały w rękach właścicieli prywatnych. Właścicielami zostali Niemcy Pflugowie, a od nobilitacji w 1910 von Pflug. Wybudowali oni noworenesansowy pałac, burząc jednocześnie stojący tam wcześniej, znacznie skromniejszy dwór.

Obecnie majątkiem folwarku i pałacem zajmują się gospodarstwa doświadczalne Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Sołectwo Brody liczy około 750 mieszkańców.

### 1.3 Położenie geograficzne

#### 1.3.1 Lokalizacja

Wieś Brody zlokalizowana jest na zachód od Poznania w odległości około 50km. Jest częścią gminy Lwówek w powiecie nowotomyskim województwie wielkopolskim. Od ośrodka gminnego – Lwówka dzieli ją 10km. Natomiast od miasta powiatowego – Nowy Tomyśl – 26km. Przez wioskę przechodzą dwie drogi powiatowe. Od północnego zachodu graniczy z Rezerwatem Przyrody im. Bolesława Papięgo na Jeziorze Zgierzynieckim – ostoi rzadkich gatunków ptaków wodno-błotnych. Wieś Brody w obrębie geodezyjnym zajmuje obszar 1626ha



#### 1.3.2 Warunki środowiska naturalnego

Obszar Brodów leży w części jeziornej Wielkopolski na Pojezierzu Wielkopolskim. Położony jest na równinie terasowo-dolinnej Czarnej Wody – dopływu Obry i wznosi się na wysokości ok. 90 m.n.p.m. Na ukształtowanie terenu przedstawionego obszaru decydujący wpływ miało zlodowacenie bałtyckie. W obrębie tych równin znajdują się rynny wyżłobione przez lodowiec: rynny jeziora Linie, Konińskiego i zarastającego Zgierzynieckiego oraz rynny rzeczne utworzone przez wody wypływające spod czoła lodowca – dzisiejszą Mogielnicę i Czarną Wodę. Na obszarze tym dominuje krajobraz młodoglacjalny.

**Gleby:** Przypowierzchniowa warstwa skorupy ziemskiej zbudowana jest z czwartorzędowych osadów. Są to piaski wodnolodowcowe, na których wykształciły się niezbyt urodzajne gleby V i VI klasy bonitacyjnej, oraz mniejszościowo gleby klasy II i III

**Klimat:** Obszar posiada cechy klimatu kontynentalnego i oceanicznego (z przewagą tego ostatniego zimą). Roczne amplitudy powietrza są niewielkie, średnia temperatura roczna to ok. 8°C. Lato jest długie, a zima krótka i łagodna. Opady roczne - poniżej 550 mm należą do najniższych w Polsce. Warunki pogodowe, w odniesieniu do świata roślin i zwierząt nie należą do korzystnych.

**Wody:** Obszar Brodów leżący na Pojezierzu Wielkopolskim paradoksalnie pozbawiony jest jezior. Jedynie przylegające do Brodów Jezioro Zgierzynieckie na którym utworzony został rezerwat ptasi o powierzchni 71,43ha. im. B. Papięgo. Przez wieś przepływa rzeka Mogielnica, której obszarem źródłowym jest zarastające Jezioro Zgierzynieckie. Rzeka Mogielnica płynie niemal płaską Równiną Opalenicką nie tworząc wyraźnej doliny rzecznej. Poza tym obszar pocięty jest dość gęstą siecią rowów melioracyjnych. Prace melioracyjne, które w przeszłości przeprowadzono (miedzy innymi pogłębienie koryta Mogielnicy 1990r.) spowodowały obniżenie poziomu wód gruntowych i lustra wody w jeziorze. Dość intensywnie i jednokierunkowo prowadzone prace melioracyjne, które polegały jedynie na skutecznym odwodnieniu terenu, nie pozostały bez wpływu na obniżenie poziomu wód gruntowych i degradację gleb.

**Roślinność:** W Brodach znajduje się piękny park krajobrazowy z I połowy XIX wieku o pow. 3,6ha z ciekawymi okazami drzew: platany, jesiony, wiązy, białodrzewy, dęby, lipy, topole, graby, kasztanowce. Do kompozycji parku włączono rzekę Mogielnicę, która przecina park w południowo wschodniej części gdzie utworzono staw. Przy kościele znajduje się pomnik przyrody ponad 400 letnia lipa szerokolistna. Bezpośrednio do Brodów przylega mały kompleks leśny „Wielki Las” i rezerwat przyrody. Rezerwat stanowi ostoję lęgowych i przelotnych ptaków wodno-błotnych, wśród których wiele należy do gatunków rzadkich.

## 1.4.Ludność

Mieszkańcy wsi – ogółem liczba stałych mieszkańców na koniec roku 2008  
- 750w tym:

L.P.	Przedział wiekowy	Ilość mieszkańców	%
1.	od 0 do 6 lat	66	8,8
2.	od 7 do 13 lat	71	9,5
3.	od 14 do 25	165	22,0
4.	od 26 do 40	169	22,5
5.	od 41 do 65	210	28,0
6.	Pow. 65	69	9,2
	Razem	750	100

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Lwówek

Z przedstawionej tabeli „Mieszkańcy wsi” wynika, że w Brodach zamieszkuje 750 mieszkańców. Dużą grupę, bo 28% stanowią ludzie w wieku 41-65 lat, a 72,5% to ludzie w wieku produkcyjnym (14-65 r. życia). Wieś Brody jest wsią, która się rozwija, młodzi ludzie zawierają związki małżeńskie i budują domy, co świadczy, że chcą z tą miejscowością związać swą przyszłość. Spokój a jednocześnie dostęp do najważniejszych instytucji: przedszkola, szkoły, kościoła parafialnego oraz zakładów pracy powoduje, że większość urodzonych w Brodach tu pozostaje. Zagrożeniem jednak jest wyjazd młodych ludzi w celu zdobycia wykształcenia, gdyż często po ukończeniu studiów młodzi nie wracają mając problem ze znalezieniem pracy zgodnie z kwalifikacjami. Wieś natomiast zyskuje

mieszkańców, którzy szukając zdrowego środowiska i spokoju, budują lub adaptują stare gospodarstwa.

## 1.5. Struktura gospodarcza

### a) rolnictwo

Rolnictwo stanowi jedno ze źródeł dochodów mieszkańców wsi.

Struktura wielkościowa gospodarstw w Brodach w roku 2008

Powierzchnia gospodarstw w ha	Ilość gospodarstw	
	w liczbach bezwzględnych	w %
do 1	24	33,8
1,01 - 2	13	18,3
2,01 - 5	6	8,5
5,01 - 7	5	7,0
7,01 - 10	5	7,0
10,01 - 15	8	11,3
15,01 i powyżej	9	12,7
RGD Brody	1	1,4
Razem	71	100,00

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Lwówek

W obecnej sytuacji społeczno-ekonomicznej tylko gospodarstwa o dużej powierzchni i wysokiej kulturze rolnej mają szansę przetrwania produkując więcej, a taniej. Gospodarstwa te charakteryzują się wysokim stopniem zmechanizowania, obniża to koszty produkcji i czas trwania prac. Na terenie Brodów znajduje się Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne należące do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu zatrudniające około 30 pracowników. Największy procent stanowią małe gospodarstwa, których mieszkańcy dodatkowo pracują w innych zakładach pracy.

Powierzchnia uprawy niektórych ziemiopłodów w Brodach w roku 2008r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	w ha	w %
Pszenica - ozima	180	14
- jara	40	3
Zyto	150	12
Pszonżyto	93	7
Owies	10	1
Jęczmień - ozimy	58	5
- jary	97	8
Mieszanki zbożowe	87	7
Kukurydza	164	13
Ziemniaki	4	
Buraki cukrowe	140	11
Rzepak	220	19
Razem	1243	100

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Lwówek

W większości grunty orne zajęte są pod zasiewy. W strukturze zasiewów dominuje rzepak i pszenica, które stanowią 33% zasiewów. Jak widać z przedstawionej tabeli wieś Brody charakteryzuje się różnorodną klasą gleb. Są gleby dobre i słabe Rolnicy uprawiają



rzepak i buraki cukrowe jak również żyto i mieszanki zbożowe nie wymagające dobrych gleb. Obsadę inwentarza na badanym obszarze kształtuje opłacalność produkcji i gospodarka rynkowa.

Obsada inwentarza gospodarstw rolnych w Brodach na koniec 2008 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość sztuk
1.	Bydło	312
2.	Trzoda chlewna	200
3.	Owce	907

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Lwówek

Z przedstawionych danych wynika, że obsada stada podstawowego w Brodach na 100ha użytków rolnych wynosi 1,07szt. dominuje bydło. Pomimo niskich cen mleka na dzień dzisiejszy, rolnicy wiedzą, że odbudowanie stada podstawowego krów mlecznych trwa latami i dlatego licząc na zmiany w polityce rolnej naszego kraju cierpliwie czekają pomimo niskiej opłacalności nie likwidują zwierząt. Niejednokrotnie jest to ich główne źródło utrzymania. Dużą ilość krów mlecznych i bydła oraz owce posiada Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne należące do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, gdzie znajdują zatrudnienie mieszkańcy wsi Brody.

#### b) przemysł, rzemiosło i usługi

Rzemiosło i usługi mają w Brodach długoletnią tradycję. Już w latach przedwojennych we wsi istniały 3 piekarnie, 2 sklepy rzeźniczkie, szewc, kuźnia, gorzelnia. Do lat osiemdziesiątych przetrwała piekarnia prowadzona przez P. Kowalaków, zakład szewski prowadzony przez P. Urbaniaka oraz gorzelnia która przerabiała większość płodów rolnych skupowanych od okolicznych rolników. W latach powojennych w Brodach powstał Punkt Felczerski, Urząd Pocztowy, Wójtostwo, Kółko Rolnicze, fryzjer, bar. Przez Brody przebiegała trasa kolejki wąskotorowej ze stacją PKP. W latach powojennych kolej służyła mieszkańcom jako transport płodów rolnych – buraki cukrowe do Cukrowni w Opalenicy i jako transport pasażerski. W Brodach są obecnie dwa zakłady produkcyjne Zakład Drzewny M & M Milewski i U.P. Poznań RGD Brody, które zatrudniają pracowników z Brodów i pobliskich miejscowości. Znaczna część mieszkańców wsi swoje zatrudnienie znalazła jednak poza wioską. Dojeżdżając do pracy własnymi samochodami gdyż komunikacja publiczna jest bardzo słabo rozwinięta. Wiele usług takich jak handel, murarstwo, dekarstwo, malarstwo łączy się z podstawowymi potrzebami mieszkańców. Obecnie mamy w Brodach 3 sklepy spożywczo-przemysłowe, kwiaciarnię. Brakuje jednak takich rzemieślników jak: szewc, kowal, krawiec. Zawody te zniknęły wraz ze starszym pokoleniem. Otoczenie rezerwatu spowodowało, to że gospodarstwo RGD zajęło się produkcją i uprawą ekologiczną.

Liczba zarejestrowanych zakładów rzemieślniczych w Brodach (stan na koniec roku 2008)

L.P.	Rodzaj usług	Liczba
1.	Usługi informatyczne	1
2.	Usługi remontowo budowlane	6
3.	Usługi fryzjersko - kosmetyczne	2
4.	Transport	3
5.	Stolarstwo	2
6.	Mechanika pojazdowa	1
7.	Handel akwizycja	1
8.	Handel spożywczo-przemysłowy	7
9.	Instalatorstwo elektryczne i odgromowe	1

10.	Tartaczniostwo	1
11.	Usługi dekararskie	1
12.	Komis samochodowy	1

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Lwówek

## 1.6 Walory przyrodniczo – krajobrazowe

Największym atrybutem przyrodniczo-krajobrazowym Brodów jest wspomniany wyżej Rezerwat Przyrody na Jeziorze Zgierzynieckim im. Bolesława Papięgo. Rezerwat obejmuje swym zasięgiem płytkie, zarastające jezioro oraz łąki otaczające zabagnione brzegi. Utworzono go na wniosek Koła Naukowego Leśników Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, założony w 1967r. Od tego czasu trwają nieprzerwanie obserwacje i badania na tym terenie. Jezioro zgierzynieckie jest trzecia pod względem liczebności w Wielkopolsce ostoją gęsi gęgowych ( 25 par). W ostatnich latach można jesienią na nim spotkać ponad 4000 gęsi, m. innymi gęsi gęgawe, zbożowe i białoczelne. Na Jeziorze Zgierzynieckim późnym latem i jesienią występują żurawie w liczbie do 1000 osobników( największe skupisko w Wielkopolsce), jako że rezerwat leży na trasie wędrówki tych ptaków. Z innych obserwowanych gatunków warto wymienić: bąka, brzeczkę, strumieniówkę, podróżniczkę, dziwonię oraz kropiatkę, a także mewę śmieszkę, tworzącą kolonię liczącą ponad 150 gniazd. W czasie istnienia rezerwatu na jego terenie zaobserwowano też m. innymi czapłę białą, szablodzioba, gęś małą, kormorana, bociana czarnego, orlika, orla bielika, rybołowa i wiele innych. Na uwagę zasługuje również najliczniejsze w Wielkopolsce noclegowisko kruków na słupach linii wysokiego napięcia w pobliżu rezerwatu, liczące w 1987r. aż 400 osobników. W latach siedemdziesiątych na polach w okolicach Brodów gnieździły się niezwykle rzadkie dropie. Na terenie rezerwatu występuje też wiele gatunków ssaków, wśród nich liczne dziki i jelenie oraz wydry, jenoty i lisy. W ostatnich latach (1987, 1988, 1990) zaobserwowano wilki, a przed laty także łosie. Jesienią 1991r. pracownicy uniwersytetu przyrodniczego w Poznaniu osiedlili na terenie rezerwatu bobry. Wśród roślin rezerwatu dostrzec można wiele gatunków rzadkich, m. innymi tłuszczka pospolitego, goryczkę błotną, kruszczyka błotnego kłóc wiechowatą i storczyka kukawkę.

W samych Brodach znajduje się Park z pięknym zabytkowym Pałacem przez który przepływa rzeka Mogielnica. Do parku bezpośrednio przylega z jednej strony Gospodarstwo Doświadczalne Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na terenie którego znajdziemy zespół zabudowań folwarcznych z przełomu XIX i XX wieku ( gorzelnia, spichrz zbożowy stajnia, stolarnia.). Od strony wioski zabytkowy kościół. Od strony wschodniej przy drodze powiatowej łączącej Opalenicę z Pniewami znajduje się wjazd do parku z kutą żelazną kratą wzniesioną w końcu lat osiemdziesiątych XIX wieku. Po przeciwnej stronie bramy wjazdowej do parku znajduje się zabytkowy kompleks dawnej kaplicy pałacowej ( protestanckiej) oraz dawnej szkoły, w której mieszkał i uczył pastor.



Obecnie kaplica pełni rolę kaplicy przedpogrzebowej a dawna szkoła rolę Domu Katolickiego. Kompleks ten a zwłaszcza kaplica wymaga obecnie pilnego remontu. Do naprawienia są ściany i okna oraz ogrodzenie. Dla mieszkańców Brodów, szkoły, przedszkola, studentów często przebywających na terenie RGD oraz turystów chętnych do odwiedzenia rezerwatu niezbędne jest pobudowanie ścieżki edukacyjnej prowadzącej od parku w Brodach do rezerwatu zakończonej punktem widokowym.

## 1.7 Kult religijny

Parafia Rzymskokatolicka w Brodach wchodząca obecnie w skład dekanatu pniewskiego w Archidiecezji Poznańskiej pochodzi z XI wieku. Ks. prof. Józef Nowacki w książce „Archidiecezja poznańska w granicach historycznych i jej ustrój” wymienia 28 parafii, które powstały w tamtym czasie. Pośród nich znajdujemy parafię w Brodach. Finansowe zabezpieczenie brodzkiego kościoła stanowiły dobra rycerskie wsi Zgierzanka. Były to czasy kiedy na tronie zasiadał Książę Władysław I Herman. Brody były wówczas znaczącym grodem i niebawem, już w XII wieku otrzymały godność grodu kasztelańskiego. Wieś stanowiła siedzibę Brodzkich herbu Łódzia. Przez wszystkie wieki wspólnoty religijnej w Brodach służyły drewniane świątynie, które co jakiś czas ulegały spaleniom lub były rozbierane ze względu na zniszczenia. Ostatni, nieistniejący kościół p.w. Św. Marii Magdaleny uległ spaleniom w czasie potopu szwedzkiego. Obecny kościół jest największą drewnianą świątynią parafialną w Archidiecezji Poznańskiej i zarazem najcenniejszym zabytkiem architektonicznym Powiatu nowotomyskiego.

Świątynia powstała w latach 1670-1673. Jej fundatorem był Piotr Lubicz Kurowski (Jego portret trumienny wisi w świątyni). Na budowę świątyni wydał wtedy 1000 florenów.

Pracami kierował ks. proboszcz Jan Stanisław Jabłoński. Po około 30 latach od zakończenia budowy zafundowano wystrój – ołtarze wykonane w pracowni znanego snycerza Jana

Beckera z Leszna. W 1731r. dobudowano murowaną zakrystię obitą drewnem, a w 1756r. kruchtę boczną od strony południowej. Świątynia jest budową zrębową, jednonawową, pokrytą dachem z gontu. Konstrukcję wykonano z drewna modrzewiowego. Kościół posiada ciekawą wieżbę dachową. Główna oś kościoła przebiega w linii wschód – zachód. Rzut poziomy tworzy rysunek krzyża, którego ramiona tworzą kaplice boczne. Od zachodu znajduje się kwadratowa wieża z kruchtą w przyziemiu, zwieńczona hełmem barokowym



W kościele warto zobaczyć:

Najstarszym zabytkiem wg. tradycji jest **kropielnica** wykuta w polnym kamieniu pochodząca z XI wieku, pochodząca z pierwszego kościoła wybudowanego w tym miejscu.

**Belka tęczowa** opatrzona datą 1673 z rzeźbami Chrystusa na krzyżu, Matki Boskiej i św. Jana.

**Prezbiterium** ołtarz główny rokokowy z początku XVIII wieku. W centrum ołtarza znajduje się obraz Matki Boskiej, a po obu stronach dwaj patroni Polski: św. Wojciech i św. Stanisław. W zwieńczeniu ołtarza obraz św. Magdy Magdaleny – patronki poprzedniego kościoła, spalonego podczas potopu szwedzkiego. Nad tabernakulum widnieje płaskorzeźba przedstawiająca kormorana karmiącego krwią swoje pisklęta.

W miejscu przewodniczenia fotel głównego celebransa roku 1896 – dar dla ks. Łukasza Gieburowskiego proboszcza brodzkiego. Dwie ławy kolatorskie z herbami von Pflugów – właścicieli Brodów i von Sarrazin – właścicieli Turowa. Feretron św. Tereski umieszczony nad drzwiami do zakrystii.

**Ołtarze boczne**

Na stronie południowej:

Ołtarz Św. Rocha. Nad nim obraz św. Franciszka Ksawerego. Rzeźby przedstawiają św. Benona i św. Jana Nepomucena. Ołtarz Najświętszej Maryi Panny – u góry obraz św. Barbary. Ołtarza strzegą figury św. Judy Tadeusza i św. Floriana.

Ołtarz Serca Pana Jezusa – ozdobiony figurami św. Barbary i nieznanej zakonnicy. Nad głównym obrazem wizerunek św. Heleny.

Na stronie północnej:

Ołtarz św. Antoniego, nad nim postać Jana Nepomucena, u stóp ołtarza rzeźba św. Franciszka i Jana Chrzyciela.

Ołtarza Pasyjny – Ukrzyżowany Chrystus z uśmiechem na twarzy. Pod krzyżem rzeźby: płacząca Matka Jezusa, św. Maria Magdalena i Maria Kleofasowa. U góry obraz św. Józefa z dzieciątkiem.

Ołtarz św. Andrzeja głównego patrona parafii. Ołtarz wieńczy obraz św. Pawła. Na ołtarzu znajdują się także rzeźby św. Józefa i św. Walentego.

**Chrzcielnica** przy, której ochrzczony był kardynał Zenon Grocholewski- Prefekt Kongregacji Wychowania Katolickiego.

**12 witraży** z głowami apostołów- wykonane w latach 30-tych XX wieku. Są one świadectwem ufności mieszkańców i ich odwagi. Na początku trwania okupacji hitlerowskiej umieszczają w nich napisy: „ Z prośbą o wolność”, „Z prośbą o pokój”, Noszą datę 8.XII.1939.

**Tablice herbowe, nagrobne i portrety trumienne** (Piotra Lubicza – Kurowskiego- fundatora kościoła) znajdują się one w kaplicach bocznych.

**Obraz zesłania Ducha Świętego** wiszący naprzeciwko bocznego wejścia

**Prospekt organowy** wykonany wraz z organami przez organmistrza Bacha w latach 30-tych XX wieku z herbem Kapituły poznańskiej.

**Krucyfiks** z XVII wieku wiszący nad wejściem do bocznej nawy

**Konfesjonały, ambona i droga krzyżowa** autorstwa prof. Gosieniewskiego wykonane w 20-leciu międzywojennym.

**Polichromia** - w różnych okresach kościół zdobyły różne polichromie. W Kościele można odnaleźć tzw. świadki czyli odrestaurowane fragmenty nieistniejących już malowideł. Obecne polichromie pochodzą w większości z 20-lecia międzywojennego, gdy prace restauracyjne prowadził prof. Gosieniecki. Znajdują się one w obramieniach okien, na ambonie i na ścianach. Pierwotne polichromie zobaczyć można na belce tęczowej i gzymsach. Obecnie trwają prace konserwatorskie i renowacyjne, które mają przywrócić kościołowi jego pierwotne piękno.

W otoczeniu kościoła znajduje się wolnostojąca drewniana dzwonnica z 2 dzwonami, nagrobek ks. Robińskiego, pomnik pielgrzymy dźwigającego krzyż. Sporych rozmiarów pomnik poległych z wypisanymi nazwiskami poległych miejscowych patriotów stanowi ważny punkt każdego święta narodowego. Szczególnie uroczyście obchodzony jest w tym miejscu dzień 11 listopada, Święto Niepodległości. Mamy wówczas: apel poległych, armatni wystrzał, honorowa wartę, złożenie wieńców, modlitwę za poległych. Szczególne miejsce w życiu religijnym stanowi grotka Matki Bożej usytuowana obok krzyża misyjnego. W kaplicy figura Matki Bożej, która jest w stanie brzemiennej. Tam zawsze palą się światełka; ludzie często się tam modlą. Nie sposób pominąć w otoczeniu kościoła piękną zieleń, a wśród tego pomnik przyrody – lipę szerokolistną liczącą sobie około 400 lat. Wieś Brody posiada poza terenem kościelnym 3 krzyże i figurkę Matki Bożej. Wierni z całej parafii grzebią swoich zmarłych na cmentarzu parafialnym w Brodach. W skład Parafii wchodzi obecnie 10 wiosek: Brody, Bródki, Marszewo, Chraplewo, Zygmuntowo, Pakosław, Zgierzynka, Podlesie, Turowo i Niewierz. Kapłani o których wiemy, że kierowali życiem religijnym w Brodach to:

wiek XI – XIV nieznani,

ks. Mikołaj – 1404r.,

ks. Świętosław- 1406r.,

ks. Tomasz -1417 do 20r.,

ks. Zbylut Urbanowski – 1458r.,

ks. Maiej Brodzki – 1458 do 64r.,

ks. Jan 1491r.,

ks. Benedykt Brodzki 1491 do 96r.,

ks. Abraham Kłębowski 1500r.,

ks. Jan Grochowski – 1501r.,  
 ks. Jan Niemieczkowski 1504r. do 25r.,  
 ks. Hieronim Powodowski 1566r.,  
 ks. Jerzy Zaborowski 1580 do 1604r.,  
 ks. Piotr Kurowski 1673r.,  
 ks. Jan Jabłoński 1673r.,  
 ks. Kazimierz Pachowicz 1706r.,  
 ks. Jakub Szostkiewicz 1726r.,  
 ks. Konstanty Marszewski 1759r.,  
 ks. Paweł Wyrzykowski 1766r.,  
 ks. Kajetan Gliszczyński 1785r.,  
 ks. Łowicki 1827r.,  
 ks. Jan Zienkiewicz 1827 do 42r.,  
 ks. Łukasz Gieburowski 1843 do 99 r.,  
 ks. Józef Śmietana 1899 do 1931r.,  
 ks. Edward Karwatka 1932 do 46r.,  
 ks. Ludwik Bielerzewski 1946 do 52r.,  
 ks. Kazimierz Herud 1952 do 1982r.,  
 ks. Czesław Zaradniak 1982 do 88r.,  
 ks. Piotr Markiewicz 1988r. do 91r.,  
 ks. Stefan Stasiński 1991 do 2002r.,  
 ks. Sławomir Grośty od 2002r.

Życie religijne, zwłaszcza posługa sakramentalna, skupia się przede wszystkim w kościele parafialnym ale niekiedy "wychodzi" także na zewnątrz, aż do innych wiosek. Tak dzieje się gdy wierni zbierają się przy krzyżach i figurach na nabożeństwach majowych lub podczas procesji błagalnych w dni krzyżowe. W życie religijne wpisują się Drogi krzyżowe odprawiane co piątek w czasie Wielkiego Postu. Wierni idą pieszo ca tydzień z innej wioski, dźwigając krzyż i modląc się w czasie drogi.

Parafia jest właścicielem dawnej kaplicy pałacowej oraz stanowiącej jeden kompleks dawnej szkoły prowadzonej przez pastora. W kaplicy, która kiedyś służyła naszemu chórowi i spotkaniom katechetycznym obecnie znajduje się dom przedpogrzebowy. Obok w dobrym stanie, mauzoleum von Pflugów. Dawna szkoła to obecnie Dom Katolicki. Swoje pomieszczenia mają tam: Amatorski Zespół Teatralny działający przy Parafii, parafialny, młodzieżowy zespół muzyczny, ministranci.. Samej młodzieży bezpośrednio zaangażowanej w różne grupy przy Parafii mamy ponad 120 osób. Obecnie jest w trakcie organizowania biblioteka parafialna (są już regały, książki – trwają prace organizacyjne). W Domu Katolickim- swoje pomieszczenia ma prężnie działający Parafialny Zespół Caritas, bo przecież „biednych zawsze będziecie mieć między sobą”. W duszpasterstwie dzieci szczególne miejsce zajmują roraty i różaniec dla dzieci. W życiu Parafii ks. proboszcza i ks. wikariusza wspierają będące prawdziwą podporą Rada Duszpasterska i Rada Ekonomiczna. Uczestniczymy licznie w pieszych pielgrzymkach do Biezdrowa i Częstochowy. Mamy czas na festyny dla dzieci i kilka zabaw tanecznych („w Sadzie u Proboszcza”). Parafia organizuje letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Życie religijne i duszpasterskie Parafii przenika się wyraźnie z życiem codziennym mieszkańców Brodów.

## 1.8 Oświata



W roku 1878 w centrum wsi Brody powstaje szkoła wybudowana w sąsiedztwie zabytkowego drewnianego kościoła. W roku 1912 została rozbudowana. Od grudnia 1939 roku zgodnie z zarządzeniem niemieckiego okupanta szkoła zostaje zamknięta. Dopiero styczeń 1945r. przyniósł wyzwolenie. Wkrótce po oswobodzeniu spod okupacji niemieckiej, bo już 16 lutego 1945 roku objął urzędowanie i zamieszkał w budynku szkoły jej przedwojenny kierownik Pan Hieronim Pacholak. W Jego zapisach w kronice szkoły czytamy "stan szkoły był oplakany". Jednak przy pomocy dzieci i mieszkańców szkołę uporządkowano i 28 lutego 1945 roku odbyło się uroczyste otwarcie szkoły poprzedzone nabożeństwem w kościele. Fakt ten wskazuje na silny związek społeczności szkolnej z kościołem i Parafią. Od 1 września 1945r. wprowadzono szkołę siedmioklasową, do której uczęszczały dzieci z Brodów, Bródek, Turowa, Marszewa. Rok 1969 przyniósł kolejną zmianę. Szkoła podstawowa w Brodach została szkołą ośmioklasową. W 1996 roku został powołany Zespół Szkoły i Przedszkola w Brodach. Natomiast od roku 1999, czyli momentu wprowadzenia reformy oświaty jesteśmy szkołą sześcioklasową. W bieżącym roku uczy się w niej 98 uczniów, natomiast w przedszkolu jest 28 wychowanków. Przez te wszystkie lata szkoła zmieniała swój wizerunek. W roku 2007 w maju mieliśmy uroczystość nadania szkole imienia Jana Pawła II. Kierownikami i dyrektorami tej szkoły byli:

- Franciszek Cegłowski, Jan Skręty, Stanisław Staśkiewicz, Krystyna Kortus  
i obecnie Beata Waniorek.

## 1.9 Organizacje społeczne

### Ludowy Klub Sportowy „Sparta Brody”

Pierwsze po II wojnie światowej (tj. w 1945r.) boisko do piłki nożnej zlokalizowane było za parkiem w kierunku Chraplewa. Boisko to powstało na gruntach byłego PGR Brody a obecnego U.P. Poznań Rolniczego Zakładu Doświadczalnego i zbudowane zostało dla rozwoju sportu masowego na wsi. Pracami związanymi z organizacją budowy i powstaniem boiska zajął się ówczesny kier. Gorzelnicy Stanisław Płusa wraz z pracownikami gospodarstwa i ich rodzinami. Boisko to zostało oddane do użytku w latach 1950 -52. Pierwszymi sportowcami którzy grali na tej murawie byli mieszkańcy Brodów; m.in. Skrety, Kupka, Przewoźny, Grocholewski, Banaś, Fabian. Po kolejnej reorganizacji Gospodarstwa Brody, przy jego udziale i zaangażowaniu pracowników powstaje w latach 60 nowe boisko usytuowane między okólnikiem dla bydła a budynkami mieszkalnymi. Na tym boisku zaczęły się już regularne rozgrywki. Wówczas powstał Ludowy Zespół Sportowy prowadzony przez B. Fabiana do rozgrywek Ligii „B” przybrał nazwę LZS „OLIMPIA” Brody. Przy dużym udziale młodzieży wiejskiej, młodych pracowników RGD i nauczyciela wychowania fizycznego P. K. Neumana powstaje latach 1957- 65 boisko do siatkówki i koszykówki usytuowane w parku. W latach 80-tych grupa młodzieży ponownie podejmuje inicjatywę zorganizowania klubu sportowego i budowy boiska. Założycielami i organizatorami budowy boiska za cmentarzem byli: Manyś, Gałkowski, Bartkowiak, Kinal. Pierwszym prezesem odrodzonego klubu sportowego pod nazwą „Sparta Brody” był obecny proboszcz Parafii w Borówcu ks. Grzegorz Gałkowski Klub sportowy „Sparta Brody” może pochwalić się sporymi sukcesami. Chłopcy grali w klasie „A” a także weszli do Ligii Okręgowej





## Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” rozpoczęło działalność w 2001 r. Początkowo były to turnieje piłkarskie dla dzieci, które nie uczestniczyły w rozgrywkach klubu piłkarskiego. Kolejną dyscypliną rozwijaną w ramach działalności towarzystwa jest tenis stołowy. Początkowo comiesięczne rozgrywki odbywały się w szkole podstawowej, ale ze względu na dużą ilość uczestników cały turniej pod nazwą „Tenisowa Liga Sokola” został przeniesiony do Ośrodka Sportu i Rekreacji we Lwówku. Do rozgrywek tenisa stołowego dołączone zostały warsztaty jako alternatywa dla osób preferujących bardziej spokojną formę rywalizacji. Dobra współpraca z OSiR we Lwówku pozwoliła na poszerzenie zakresu naszych działań. Od roku rozwija się także badminton, który prowadzony jest we wszystkich kategoriach wiekowych.

Od samego początku działalności towarzystwa wraz z innymi dyscyplinami rozwija się sport bilardowy. Ta mało popularna, choć bardzo atrakcyjna dyscyplina zyskała sobie więcej uczestników. Pierwsze sukcesy w regionalnych rozgrywkach zmobilizowały do dalszej pracy. Aktualnie Towarzystwo Gimnastyczne uczestniczy w rozgrywkach II Ligi Polskiego Związku Bilardowego. Mecze ligowe są rozgrywane również w naszym klubie. Największymi sukcesami naszych graczy było zajęcie 5 miejsca przez W. Manysia na Narodowym Junior-tour oraz 9 miejsce na Mistrzostwach Polski Amatorów.

Najmłodszą dyscypliną, którą towarzystwo chce rozwijać jest windsurfing. Dzięki współpracy z TKKF Sieraków pozyskaliśmy bazę i miejsce dla uprawiania tej bardzo atrakcyjnej dyscypliny. Na terenie naszej miejscowości mamy jedno boisko do piłki nożnej z szatnią wymagającą modernizacji i doposażenia oraz mniejsze – wielofunkcyjne na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej.

## Ochotnicza Straż Pożarna

W maju 1905 r. została powołana w Brodach Ochotnicza Straż Pożarna, a jej założycielem był pionier polskości – Stanisław Zimny, który objął funkcję prezesa. W tym samym roku została zakupiona sikawka ręczna – konna.

Wybuch w 1914 r. I wojny światowej nie zahamował działalności strażackiej. OSP w Brodach posiadała na stanie dwa beczkowsy konne i sikawki, które obsługiwali w czasie pożaru gospodarze posiadający powyżej dwóch koni. W okresie międzywojennym OSP nie mogła rozwinąć szerszej działalności. Została podzielona na wiejską i należącą do majątku.

W okresie okupacji remiza strażacka znajdowała się na podwórzu majątku, a za ubogi sprzęt strażacki był odpowiedzialny Józef Łodyga. Po zakończeniu wojny brać strażacka pod przewodnictwem Jana Woźnego i Czesława Kamyczka przystąpiła do gromadzenia sprzętu pożarniczego i umundurowania. Drużyna OSP w Brodach otrzymała z PGR-u Michorzewo motopompę i powołano sekcję drużyny strażackiej.

W 1965 r. zakład RZD – Brody w dowód wzorowej współpracy ze społeczeństwem ufundował zakup umundurowania. W 1967 r. założono drużynę żeńską, która była organizacją Koła Gospodyń Wiejskich. Po długich latach pracy w 1975 r. jednostka OSP w Brodach otrzymała z OSP Miedzichowo Żuka A-15, a kilka lat później wzbogaciła się o nowe węże i ubrania bojowe. W maju 1980 r. OSP w Brodach obchodziła jubileusz 75-lecia, podczas którego zostały wręczone odznaczenia i podziękowania dla zasłużonych strażaków oraz ufundowany przez sponsorów sztandar.

W latach dziewięćdziesiątych nowy zarząd OSP podjął wniosek o pozyskanie nowego sprzętu i umundurowania oraz o utworzeniu dwóch drużyn młodzieżowych. W 1999 r. dzięki aktywności Komendanta Gminnego i strażaków naszej jednostki został przyznany OSP w Brodach samochód Star 266.

Zrozumienie naszych potrzeb przez dyrektora RZD Brody w kolejnych latach zaowocowało przerobieniem remizy i założeniem nowej instalacji elektrycznej.



Samochód został przygotowany do gotowości bojowej i dokonano montażu radiostacji.

W 2005 r. uroczystie obchodzono 100 – lecie OSP w Brodach. Obchody zainaugurowała Msza Św. , a dalsza część obchodów miała miejsce w parku. Wzięli w niej udział przedstawiciele powiatowych i gminnych władz , strażacy oraz społeczność Brodów. Zasłużonym strażakom wręczono medale i odznaczenia. Obecnie OSP w Brodach to trzy drużyny , 26 członków i wielu sympatyków. Działa prężnie i aktywnie w środowisku , uczestniczy w akcjach pożarniczych dając mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa. Oprócz tego bierze udział w zawodach strażackich , a także uświetnia uroczystości kościelne i imprezy kulturalne.

### 1.10 Inicjatywy społeczne

Mieszkańcy wsi Brody od wielu pokoleń z zapałem pracują na rzecz swojej miejscowości. Podejmują wiele inicjatyw związanych z upiększeniem i poprawą funkcjonalności wsi. Dbają o wygodę i unowocześnienie miejscowości. Z przekazów mieszkańców i osób pochodzących z Brodów, wiadomo, że nigdy nie było problemu z podjęciem prac społecznych czy pomocy przy zrealizowaniu inicjatyw.

Kalendarium ważniejszych inicjatyw społecznych:

- 1670 do 1673 budowa kościoła
- 1731 dobudowa zakrystii
- 1756 kruchta boczna przy kościele
- 1878 budowa szkoły
- 1905 powołanie OSP
- 1950 do 1952 budowa pierwszego boiska
- 1960 -64 budowa G.R.N.
- 1993 900- lecie Parafii
- 2005 100-lecie OSP
- 2007 nadanie imienia szkole
- 2008 i nadal trwa gruntowny remont kościoła

## II. Planowane kierunki rozwoju wsi Brody

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2009-2016 dążymy przede wszystkim do:

- odnowy i modernizacji przestrzeni wsi,
- wzmacniania tożsamości i integracji społeczeństwa,
- podniesienia standardu życia i pracy na wsi,
- zaspokojenia potrzeb społecznych, kulturalnych i zachowania dziedzictwa kulturowego,
- rozwoju kultury i ochrony walorów przyrodniczych,
- wspomagania prywatnych przedsiębiorców.

### 2.1 Poprawa estetyki wsi

Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa estetyki oraz podniesienie bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców wsi. Na poprawę estetyki wpłynie odnowa i wyeksponowanie obiektów dziedzictwa kulturowego oraz zagospodarowanie placu w centrum wsi.



Ważną kwestią jest również modernizacja chodników, zrobienie parkingów oraz dróg wewnętrznych w Brodach. Ułożenie chodników, położenie kostki i wykonanie parkingów przyczyni się do poprawy warunków komunikacyjnych mieszkańców wsi Brody.

Efektom działań na rzecz poprawy estetyki i wizerunku miejscowości Brody ma być:

- wieś zadbana i uporządkowana, barwna i kwitnąca, aktywna i nowoczesna
- wieś atrakcyjna dla zamieszkania, kameralna i chroniąca środowisko
- wieś wygodna i bezpieczna z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, dążącą do poprawy jakości życia jej mieszkańców.
- wieś atrakcyjna dla turystów

## 2.2 Infrastruktura

Komunikacja: Na terenie wsi istnieją drogi powiatowe. Drogi asfaltowe stanowią niewielki procent w stosunku do dróg gruntowych utwardzonych. Niestety nie są w najlepszym stanie technicznym. Droga powiatowa, to droga, z kierunku Pakosławia do Dusznik oraz droga z Nowego Tomysła do Pniew. Drogi te przecinają się w samym środku wsi. Gruntowe drogi gminne wymagają corocznego remontu.

Wieś posiada bezpośrednie połączenie, drogą asfaltową z Lwówkiem, Pniewami i Dusznikami. Brakuje jednak takich połączeń z miejscowościami położonymi niedaleko Brodów np.: oddaloną o 4 km miejscowością Chraplewo, Zgierzynka 4 km. Budowa bądź modernizacja tych dróg wpłynie na poprawę warunków komunikacji.

Po w/w drogach odbywa się ruch lokalny mieszkańców oraz dojazdowy do pól i gospodarstw rolnych. Transport osobowy prowadzony jest przez PKS Nowy Tomysł oraz prywatne firmy przewozowe.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna: Wieś jest obecnie zwodociągowana. Brody nie posiadają sieci kanalizacji sanitarnej odpowiadającej wymogom obowiązujących przepisów. W gminie Lwówek skanalizowane jest jedynie miasto Lwówek. Obecnie trwają prace nad rozpoczęciem kanalizacji terenów wiejskich. Gmina Lwówek w roku 2008 rozpoczęła budowę sieci kanalizacyjnej w stronę Brodów.

Gospodarka odpadami: Wieś Brody próbuje wprowadzić selektywną zbiórkę odpadów.

W centrum wsi, przy cmentarzu i drodze prowadzącej do osiedla mieszkaniowego ustawiono pojemniki do selekcjonowania odpadów, szkła i plastików. Odbiór zgromadzonych odpadów odbywa się raz w miesiącu zgodnie z ustalonym harmonogramem. Odpady niesegregowane składowane są do specjalnych pojemników dzierżawionych od ZGK i Firmy TEW z Nowego Tomysła bądź wykupionych na własność. Odpady niesegregowane transportowane są do składowiska zlokalizowanego na obrzeżach gminy. Nieczystości płynne wywożone są do oczyszczalni ścieków w Lwówku. Usługi w zakresie gospodarki odpadami wykonuje Zakład Gospodarki Komunalnej i inne upoważnione do tego prywatne firmy.

## 2.3 Rozwój świadomości ekologicznej.

Mieszkańcy wsi Brody z racji swego położenia w sąsiedztwie zgierzynieckiego rezerwatu przyrody od wielu lat związani są z ekologią. Wieś Brody to przede wszystkim rolnictwo. Rolnicy zdają sobie sprawę, że intensyfikacja produkcji jest bardzo droga, dlatego widzą swoją szansę rozwoju w rolnictwie zrównoważonym, agroturystyce i rolnictwie ekologicznym. Szanują to, co dała im przyroda czyli rezerwat z dwustu gatunkami ptaków, bobrami, borsukami, łosiami, a w przeszłości nawet wilkami.

Na terenie naszej wsi ma siedzibę Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Tutaj od dziesięciu lat prowadzone są prace związane z ekologią i gospodarką zrównoważoną w rolnictwie. Gospodarstwo posiada 130 ha upraw ekologicznych, które posiadają certyfikaty i mogą być wprowadzone na rynek. Podstawowy produkt to żyto ekologiczne, które może być wykorzystane do wypieku chleba lub do produkcji zakwasu na żurek. Prowadzone są liczne doświadczenia nad wykorzystaniem

efektywnych mikroorganizmów w produkcji polowej, hodowli zwierząt oraz w gospodarstwach domowych (szamba, kompostowniki, ogródki warzywne). Odbývają się liczne konferencje, spotkania nie tylko zwolenników ekologii w Polsce, ale również z zagranicy, na których szeroko dyskutuje się o problemach ekologicznych i ochrony środowiska. Na co dzień mamy bezpośredni kontakt z naukowcami z Uniwersytetu Przyrodniczego reprezentowanymi przez prof. A. Bereszyńskiego i A. Bogdanowską.

Część mieszkańców bezpośrednio uczestniczy w tych dyskusjach i doświadczeniach, ponieważ są pracownikami zakładu, natomiast inni mogą korzystać z wiedzy i doświadczeń z tego zakresu gdyż RGD Brody jest otwarty na wszelką współpracę ze środowiskiem wiejskim. Przynosi to wymierne korzyści: mieszkańcy wsi segregują śmieci, zbierają odpady wielkogabarytowe, rolnicy mający produkcję zwierzęcą pobudowali płyty obornikowe i zbiorniki na gnojówkę. Wszyscy w miarę swoich możliwości dbają o najbliższe otoczenie. Od najmłodszych lat dzieci w Zespole Szkoły i Przedszkola w Brodach zdobywają wiedzę teoretyczną i praktyczną na temat ekologii. Odbývają się spotkania z ludźmi zajmującymi się ekologią, nie tylko z Polski ale również z zagranicy. Każdego roku szkołę odwiedzają studenci z Ameryki Południowej odbywający praktyki z zakresu ekologii w RGD Brody. Dzieci dowiadują się, jak w ich krajach są rozwiązywane problemy ochrony środowiska. Uczniowie uczestniczą w akcji „Sprzątania Świata”, zbierają surowce wtórne, a także porządkują i dbają o zielen w parku.

Wiele problemów pozostało jeszcze do rozwiązania m.in. kanalizacja wsi, ponieważ wielu mieszkańców, czy to z przyczyn ekonomicznych, czy z braku świadomości ma nieszczelne szamba lub wywozi nieczystości na pola.

## 2.4 Sfera społeczna

### a} kultura

Mieszkańcy wsi Brody od wielu pokoleń pracują na rzecz swojej miejscowości. Podejmują wiele inicjatyw związanych z zwiększeniem funkcjonalności wsi, dbają o swoje posesje, pragną poprawić wizerunek wsi i sprawić, aby ich życie było łatwiejsze i przyjemniejsze.

W 1963 r. zostało założone Koło Gospodyń Wiejskich. Organizowało kursy pieczenia, gotowania i racjonalnego żywienia, prowadziło wypożyczalnię naczyń. Działo do 1992 r. Wieloletnią tradycję ma obecnie nie działający chór Parafialny, który powstał ponad 150 lat temu, prowadzony najczęściej przez miejscowych organistów.

W następnych latach rolę kulturotwórczą przejął sołtys i rada sołecka. Organizowane są wyjazdy na imprezy kulturalne, a także wycieczki jedno i kilkudniowe w różne zakątki naszego kraju. Wiele imprez kulturalnych jest związanych z życiem parafii, szkoły i przedszkola. Do tradycji wsi należy odpust ku Czci Matki Boskiej Szkaplerznej w lipcu i patrona Parafii Św. Andrzeja w listopadzie, Dzień Matki, Dzień Babci, festyny dla dzieci, zabawy karnawałowe, zabawa „W sądzie u proboszcza”, jasełka, Misterium Męki Pańskiej, Drogi Krzyżowe wyruszające co piątek z innej wioski, teatryki. Od kilku lat bierzemy udział w turnieju wsi, organizowanym w okresie Gminnych Dożynek. Zespół Szkoły i Przedszkola corocznie organizuje Dzień Patrona i Święto 11 listopada. Na terenie wsi działa chórek i teatr młodzieżowy, klub „Sparta” Brody i Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” oraz OSP. Obecnie jesteśmy w trakcie założenia Stowarzyszenia „Mieszkańców Brodów”

## II. ANALIZA SWOT

### DIAGNOZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH SOLECTWA

#### 1. *SILNE STRONY – ATUTY ROZWOJU SOLECTWA*

- lokalizacja na terenie solectwa obiektów użyteczności publicznej takich jak: Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II , Ochotnicza Straż Pożarna, Kościół Parafialny, cmentarz
- duża liczba podmiotów gospodarczych i potencjał gospodarczy lokalnych przedsiębiorców
- istniejąca infrastruktura techniczna: sieć energetyczna i telefoniczna, dostęp do internetu, planowane skanalizowanie wsi,
- bogate w tradycje regionalne życie,
- aktywne kultywowanie tradycji i obyczajów lokalnych,
- dobra współpraca z władzami gminy oraz funkcjonującymi organizacjami pozarządowymi,
- posiadanie boiska do gry w piłkę nożną,
- mała skala bezrobocia,
- tworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców z sąsiednich miejscowości oraz z terenu gminy,
- położenie w malowniczym terenie wśród pól i przy rezerwacie przyrody z dala od uciążliwości miejskich,
- dobrze zintegrowana, zżyta i przyjazna wobec siebie społeczność lokalna,
- możliwość zagospodarowania terenu w centrum wsi przy jednoczesnym zachowaniu dziedzictwa kulturowego,
- ciekawy rys historyczny miejscowości, zachowanie tradycyjnego budownictwa w centrum,
- podjęcie prac mających na celu dalszy rozwój miejscowości,
- wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców, system segregacji odpadów,
- znaczne zasoby siły roboczej.
- sporo cennych zabytków architektonicznych
- funkcjonowanie gospodarstw Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu sprzyja wizytom wielu ciekawych osób z kraju i ze świata

#### 2. *SŁABE STRONY – CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ SOLECTWA*

- zły stan dróg w centrum wsi oraz dróg stanowiących dojazdy do sąsiednich miejscowości,
- zły stan chodników
- zły stan placu wokół najcenniejszego zabytku – kościoła; zła niefunkcjonalna brama
- zły stan techniczny ogrodzenia zabytkowego kompleksu z dawną Kaplicą Pałacową
- brak podstawowej infrastruktury sportowej przy szkole, w tym sali gimnastycznej, boiska sportowego,

- zły stan techniczny budynku szkoły, brak odpowiedniego wyposażenia oraz brak zagospodarowania terenu przy szkole
- rozdrobnienie rolnictwa,
- brak możliwości rozwoju zainteresowań i zdolności dzieci, młodzieży oraz pozostałych mieszkańców, zbyt mała oferta zajęć z zakresu kultury, sportu i rekreacji,
- brak środków na utrzymanie istniejących zabytków, ich zły stan techniczny,
- brak ścieżki rowerowej w centrum wsi,
- niewystarczająca promocja walorów miejscowości i jej otoczenia w prasie lokalnej, internecie,
- istniejące boisko do gry w piłkę nożną jest oddalone od wsi i wymaga modernizacji, doposażenia szatni oraz przystosowania do warunków sprzyjających jego prawidłowemu użytkowaniu,
- brak właściwego zagospodarowania terenów położonych w centrum miejscowości,
- brak ofert z zakresu szkoleń, możliwości podnoszenia kwalifikacji zwłaszcza dla matek wychowujących dzieci.

### **3. SZANSE I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SOLECTWA**

- wykorzystanie atrakcyjności terenów w celu promocji miejscowości,
- wykorzystanie istniejących zasobów ludzkich,
- pozyskiwanie środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- podjęcie współpracy z miejscowościami z sąsiednich gmin,
- utworzenie ścieżki rowerowej i edukacyjnej
- rozbudowa infrastruktury sportowej
- sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony rządu i władz wojewódzkich
- rozwój przedsiębiorczości i drobnej wytwórczości
- tworzenie nowych miejsc pracy także dla mieszkańców z sąsiednich miejscowości
- współpraca z gminą przy realizacji strategii rozwojowej
- wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego oraz tradycji regionalnych dla promocji wsi,

### **4. ZAGROŻENIA, CZYNNIKI NIESPRZYJAJĄCE ROZWOJOWI SOLECTWA**

- ograniczone możliwości kształcenia młodzieży
- niewystarczające środki na dalszy rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także właściwego zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczeństwa,
- brak stabilności w polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki rolnej
- uczestnictwo w Unii Europejskiej ( wzrost konkurencyjności, odpływ młodzieży za pracę, upadanie małych i drobnych gospodarstw),
- migracja młodych ludzi do miast,
- słaba infrastruktura drogowa

#### IV. Analiza istniejących zasobów

Informacje na temat podstawowych zasobów charakteryzujących sołectwo Brody zostały sporządzone na podstawie wymiany poglądów podczas zebrań wiejskich, kiedy mieszkańcy określili, jak postrzegają swoją miejscowość. Tabela ta przybliży obserwatorowi zewnętrznemu obecny stan wsi i obrazuje w pewien sposób poziom rozwoju, w jakim obecnie się ona znajduje.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie i w przyszłości w realizacji przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- ✓ środowisko przyrodnicze,
- ✓ środowisko kulturowe,
- ✓ dziedzictwo religijne i historyczne,
- ✓ obiekty i tereny,
- ✓ gospodarka, rolnictwo,
- ✓ sąsiedzi i przyjezdni,
- ✓ instytucje, organizacje społeczne.



#### 4.1. Tabełaryczna analiza istniejących zasobów

Problemy obszary rozwoju wsi	Analiza Co jest?	Diagnoza Jak jest?	Plan Jak ma być?	Programy Co trzeba zrobić?
Co nas wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ wielkość wsi,</li> <li>➤ położenie miejscowości w malowniczym ciekawym terenie,</li> <li>➤ istniejące ważne dla regionu zabytki dziedzictwa kulturowego; największy drewniany kościół parafialny w Archidiecezji Pozn., zespół pałacowy oraz park krajobrazowy, pomnik przyrody- 400 letnia lipa szerokolistna, zespół zabudowań folwarcznych z przełomu XIX i XX w., kompleks dawnej protestanckiej kaplicy pałacowej i szkoły pastora</li> <li>➤ istniejące instytucje i organizacje : Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II Kościół Parafialny, OSP, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zabytkowe obiekty wymagają remontu,</li> <li>➤ instytucje i organizacje pozyskane publicznego umiejscowione są w centrum miejscowości,</li> <li>➤ rezerwat Zgierzyniecki cieszy się ogromnym zainteresowaniem turystów i naukowców</li> <li>➤ brak zagospodarowania terenów w centrum wsi</li> <li>➤ zły stan techniczny dróg, chodników</li> <li>➤ posiadanie boiska do gry w piłkę nożną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ wyremontowane i wyeksponowane obiekty zabytkowe i kultu religijnego,</li> <li>➤ zwiększona oferta wypoczynkowa, sportowa, rekreacyjna,</li> <li>➤ rozwój agroturystyki</li> <li>➤ właściwe zagospodarowanie terenu w centrum wsi,</li> <li>➤ wyeksponowanie zieleni,</li> <li>➤ zwiększenie atrakcyjności wsi dla mieszkańców i przyjezdnych,</li> <li>➤ rozszerzenie propagowania i pielęgnowania tradycji kulturowych i regionalnych.</li> <li>➤ wysoka świadomość</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ pozyskanie środków zewnętrznych na zmodernizowanie i odnowę zabytków,</li> <li>➤ podjęcie działań promocyjnych w prasie lokalnej, internecie,</li> <li>➤ prowadzenie szkoleń z zakresu podnoszenia kwalifikacji, pozyskiwania nowych umiejętności, z zakresu świadomości ekologicznej itp.,</li> <li>➤ poprawa stanu dróg, chodników,</li> <li>➤ organizowanie festynów, imprez mających na celu podtrzymywanie i propagowanie</li> </ul>

			<p>ekologiczna i poczucie przynależności,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ dobrej jakości drogi, chodniki oraz</li> <li>➤ właściwe oświetlenie</li> <li>➤ utworzenie ścieżki edukacyjnej do rezerwatu</li> <li>➤ zakończonej punktem widokowym</li> </ul>	<p>tradycji regionalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ organizowanie wystaw, kiermaszów w celu promocji</li> <li>➤ wyrobów i produktów naszego sołectwa,</li> </ul>
<p>Jakie pełni funkcje?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ mieszkaniowa,</li> <li>➤ rolnicza,</li> <li>➤ produkcyjna</li> <li>➤ usługowo-handlowa,</li> <li>➤ wytwórcza,</li> <li>➤ pracodawcza,</li> <li>➤ edukacyjna,</li> <li>➤ kulturalna,</li> <li>➤ sportowa,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ wysoki stopień przywiązania do tradycji,</li> <li>➤ rozwinięte rolnictwo stwarza miejsca pracy również dla mieszkańców z poza wsi,</li> <li>➤ pozostałe funkcje sołectwo pełni prawidłowo,</li> <li>➤ istniejące boisko do piłki nożnej wymaga modernizacji oraz doposażenia szatni.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozwinięta i rozszerzona oferta kulturalno-oświatowa, sportowa i rekreacyjna,</li> <li>➤ stworzenie korzystnych warunków dla rozwijania własnych zdolności i zainteresowań,</li> <li>➤ rozbudowa zaplecza sportowego: boiska oraz sali gimnastycznej,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ pozyskanie środków na budowę sali gimnastycznej oraz szkolnego boiska sportowego,</li> <li>➤ zapewnienie dzieciom, młodzieży oraz osobom starszym atrakcyjnych form wypoczynku i spędzania wolnego czasu,</li> <li>➤ organizowanie szkoleń z zakresu pozyskiwania środków unijnych</li> </ul>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zwiększenie dochodowości gospodarstw,</li> <li>➤ przystosowane, spełniające określone warunki boisko do gry w piłkę nożną, przy szkole i blokach</li> </ul>	<p>przez rolników i przedsiębiorców,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ modernizacja boisk do gry w piłkę nożną, doposażenie szatni,</li> </ul>
<p>Kim są mieszkańcy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ przedsiębiorcy,</li> <li>➤ indywidualni rolnicy,</li> <li>➤ emeryci, renciści,</li> <li>➤ dzieci i młodzież,</li> <li>➤ matki wychowujące dzieci,</li> <li>➤ pracownicy zakładów pracy,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ starsi mieszkańcy silnie związani z tradycjami i życiem wsi,</li> <li>➤ w większości mieszkańcy to właściciele prywatnych gospodarstw rolnych, pracownicy zakładów, młodzież aktywnie uczestniczy w życiu wsi,</li> <li>➤ niski poziom aktywności społecznej,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ wysoki poziom uczestnictwa wszystkich mieszkańców w życiu wsi,</li> <li>➤ zwiększenie motywacji do pracy i działań społecznych,</li> <li>➤ wyższy poziom życia poprzez zdobywanie i podnoszenie kwalifikacji,</li> <li>➤ wspólne poczucie odpowiedzialności za sprawy wsi,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ podnoszenie poziomu wykształcenia,</li> <li>➤ rozwijanie kontaktów międzyludzkich,</li> <li>➤ organizowanie spotkań, kursów, szkoleń z udziałem wszystkich mieszkańców,</li> <li>➤ organizowanie imprez dla społeczności lokalnej,</li> <li>➤ aktywizacja mieszkańców poprzez realizację wspólnych działań dla dobra wsi,</li> </ul>

<p>Co daje utrzymanie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ prowadzenie własnego przedsiębiorstwa, zakładu,</li> <li>➤ praca zarobkowa na terenie wsi oraz poza nią,</li> <li>➤ świadczenia socjalne typu: renty, emerytury, zasiłki dla bezrobotnych,</li> <li>➤ praca we własnym gospodarstwie rolnym,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zróżnicowany poziom dochodów</li> <li>➤ mieszkańców wsi,</li> <li>➤ większość młodych ludzi wyjeżdża poza miejsce zamieszkania w celu zdobycia wykształcenia i dobrze płatnej pracy,</li> <li>➤ wyjazd młodzieży i dorosłych do pracy zarobkowej za granicę,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ dochody mieszkańców spełniające standardy europejskie,</li> <li>➤ poprawa warunków bytowych mieszkańców przyczyni się do wielofunkcyjnego rozwoju wsi,</li> <li>➤ łatwiejsza komunikacja ze szkołami ponadgimnazjalnymi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ tworzenie nowych, atrakcyjnych miejsc pracy celem zmniejszenia wyjazdów w poszukiwaniu pracy zgodnie z kwalifikacjami,</li> <li>➤ pobudzenie inicjatyw szukania nowych źródeł dochodów,</li> <li>➤ podnoszenie kwalifikacji zawodowych,</li> </ul>
<p>Jak jest zorganizowana?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Sołtys,</li> <li>➤ Rada Sołecka</li> <li>➤ OSP,</li> <li>➤ Rada Duszpasterska i Rada Ekonomiczna Parafii</li> <li>➤ Dyrektor oraz Rada Pedagogiczna Z.S.P.i P.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ brak koordynacji pomiędzy organizacjami w sprawie rozwoju wsi,</li> <li>➤ słabe zaangażowanie niektórych członków organizacji w sprawy sołectwa,</li> <li>➤ istniejąca współpraca układa się dobrze,</li> <li>➤ nieprawidłowy i źle rozwinięty system</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ duża aktywność wszystkich członków organizacji oraz mieszkańców w sprawy sołectwa,</li> <li>➤ ściśła współpraca wszystkich działających organizacji na rzecz rozwoju wsi,</li> <li>➤ poprawny system przepływu informacji,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ stwarzanie możliwości wymiany poglądów dotyczących spraw wsi np. podczas zebrań, spotkań,</li> <li>➤ wspólne poszukiwanie możliwości rozwojowych wsi oraz wsparcia finansowego na</li> </ul>

		przepływu informacji między organizacjami i mieszkańcami,		realizację działań, powoływanie komitetu do realizacji określonego zadania,
Co proponuje dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ w czasie trwania zajęć lekcyjnych i poza nimi możliwość uczestnictwa w kołach zainteresowań,</li> <li>➤ młodzież w szkole ma możliwość korzystania z komputerów oraz dostępu do internetu w pracowni komputerowej,</li> <li>➤ w formie zajęć pozalekcyjnych organizowane są kursy komputerowe oraz zajęcia sportowe</li> <li>➤ młodzież klas gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych nie posiada możliwości zagospodarowania wolnego czasu w godzinach popołudniowych w dni nauki oraz w dni wolne od nauki,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ brak podstawowej infrastruktury sportowej,</li> <li>➤ brak odpowiednio wyposażonych pomieszczeń do spędzania czasu wolnego,</li> <li>➤ małe możliwości rozwijania zainteresowań i zdolności,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ stworzenie warunków i podstawowej infrastruktury do rozwoju sportu,</li> <li>➤ stworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień,</li> <li>➤ rozwój współpracy ze szkołami zagranicznymi i przystąpienie do projektów z tym związanymi,</li> <li>➤ ogólnodostępny plac zabaw</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ budowa sali gimnastycznej, boisk sportowych</li> <li>➤ zabieganie o środki na działalność kulturalną i sportową,</li> <li>➤ pozyskiwanie nowych szkół partnerskich, realizowanie projektów współpracy z zagranicą</li> <li>➤ tworzenie kółek i klubów umożliwiających wszelkich rozwój zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży,</li> </ul>
Z kim rozwiązuje problemy?	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ burmistrz,</li> <li>➤ rada sołecka,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ współpraca pomiędzy jednostkami i</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ większe zainteresowanie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ tworzenie grup zadaniowych dla rozwiązywania</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ radni,</li> <li>➤ dyrektor szkoły,</li> <li>➤ organizowanie zebrań wiejskich,</li> <li>➤ powoływanie małych grup inicjatywnych, których dotyczy dany problem,</li> </ul>	<p>przedstawicielami władzy układa się dobrze,</p>	<p>mieszkańców sprawami rozwoju wsi,</p>	<p>poszczególnych problemów i realizowania wytyczonych celów,</p>
<p>Obyczaje tradycje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ kultywowanie tradycji i obrzędów lokalnych: Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki, Dnia Kobiet, Dnia Dziecka, Majówki, Dożynek, Odpustu Parafialnego św. Andrzeja akcji "Sprzątanie świata", nabożeństwa majowe i różańcowe, drogi krzyżowe, oktawa Bożego Ciała, nabożeństwa wielkopostne, Misterium Męki Pańskiej, teatryki, jasełka, festyny parafialne, zabawa „W sadzie u proboszcza”,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ działające na terenie sołectwa organizacje pielęgnują tradycje i obyczaje lokalne organizując różnego typu imprezy i uroczystości,</li> <li>➤ stowarzyszenia kultury fizycznej i sportu organizują rozgrywki sportowe, piłkarskie oraz treningi,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ pielęgnowanie tradycji, obyczajów, obchodzonych uroczystości i świąt.</li> <li>➤ przekazywanie wartości duchowych najmłodszym pokoleniom,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ organizowanie imprez, wystaw, warsztatów promujących i podtrzymujących dawne obrzędy oraz obyczaje,</li> </ul>
<p>Jaki ma wygląd?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ wieś w układzie ulicowym</li> <li>➤ wygląd sołectwa pozostawia wiele do życzenia, ale ulega ciągłej poprawie,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zabudowa zwarta w centrum, rozciągająca się po obrzeżach wsi,</li> <li>➤ centrum wsi wymaga zmodernizowania,</li> <li>➤ niektóre prywatne posesje wymagają</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ wieś zadbana i estetyczna,</li> <li>➤ zagospodarowanie zielenią części centralnej wsi</li> <li>➤ zagospodarowane</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ organizowanie konkursów np. „Na najładniejszy ogródek”</li> <li>➤ zagospodarowanie terenów i placów</li> </ul>

		<p>konserwacji i remontu,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ brak parkingów przy cmentarzu, przedszkolu, naprzeciwko kościoła, przy kaplicy przedpogrzebowej</li> <li>➤ drogi w nie najlepszym stanie,</li> <li>➤ obiekty kulturalne i zabytkowe wymagają remontu</li> </ul>	<p>tereny publiczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ estetyczny wygląd obiektów kulturalnych i religijnych,</li> <li>➤ utworzenie skansenu</li> <li>➤ uruchomienie zabytkowej kuźni</li> </ul>	<p>wokół obiektów użyteczności publicznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ wdrożenie projektu odnowy wsi</li> <li>➤ w ramach działalności organizacji społecznych</li> <li>➤ wykonywanie wspólnych prac porządkowych na terenie wsi</li> </ul>
<p>Jakie są mieszkania i obejścia?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ domy jednorodzinne w zabudowie zwartej w centrum i rozproszonej na obrzeżach, gospodarstwa z obejściami, podwórkami i zabudowaniami gospodarczymi, bloki wielorodzinne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ w większości gospodarstwa i domy są zadbane,</li> <li>➤ można zauważyć coraz większe zainteresowanie i zaangażowanie mieszkańców w poprawę estetyki posesji,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ estetyczne, zadbane, odnowione domy;</li> <li>➤ uporządkowane obejścia, ogródki i podwórza posesji,</li> <li>➤ zatoczka,</li> <li>➤ zagospodarowanie zielenią i parking przy blokach</li> <li>➤ droga wewnętrzna na</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ przeprowadzenie remontów budynków,</li> <li>➤ zagospodarowanie własnych obejść, podwórzy i ogródków,</li> <li>➤ zaktywizowanie właścicieli prywatnych posesji do dbania o ich</li> </ul>

			osiedlu	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ estetyczny wygląd, pozyskanie funduszy na wdrożenie projektu odnowy wsi</li> </ul>
<p>Jaki jest stan otoczenia i środowiska naturalnego?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ malownicze położenie wśród lasów i rezerwatu zgierzynieckiego</li> <li>➤ czyste powietrze,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ brak regulacji gospodarki ściekowej zamierzyszczającej środowisko,</li> <li>➤ niska świadomość ekologiczną niektórych mieszkańców, brak selekcji odpadów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ pełna świadomość ekologiczna u wszystkich mieszkańców dbających o wygląd i ochronę środowiska, skanalizowanie sołectwa,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ programy działań z zakresu ochrony środowiska naturalnego, propagowanie czystego i ekologicznego trybu życia,</li> <li>➤ budowa kanalizacji sanitarnej,</li> </ul>
<p>Jakie są powiązania komunikacyjne?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ infrastruktura drogowa,</li> <li>➤ infrastruktura telekomunikacyjna,</li> <li>➤ internet.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ dogodne połączenia komunikacyjne wsi z większymi ośrodkami miejskimi i sąsiednimi miejscowościami jednak stan techniczny dróg jest nienajlepszy,</li> <li>➤ brak ścieżki rowerowej i edukacyjnej</li> <li>➤ cały obszar pokryty siecią telekomunikacyjną i</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ należyta nawierzchnia dróg i ich stan, dobra dostępność do przysiółków wsi, alternatywne połączenia komunikacyjne z sąsiednimi miejscowościami, utworzenie ścieżki rowerowej i</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ modernizacja nawierzchni dróg, budowa ścieżek pieszych i rowerowych, w atrakcyjnie ukształtowanych terenach oraz łączących obiekty i miejsca służące rekreacji,</li> <li>➤ tworzenie nowych</li> </ul>



		<p>telefonią komórkową coraz większa część mieszkańców posiada dostęp do internetu.</p>	<p>edukacyjnej,</p>	<p>połączeń komunikacyjnych z sąsiednimi miejscowościami. ➤ pozyskanie środków na utworzenie ścieżki rowerowej i edukacyjnej</p>
--	--	---	---------------------	--

### 5.1. Wizja rozwoju wsi

Realizacja zadań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Brody przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno- kulturowego oraz pobudzenia aktywności sportowo-rekreacyjnej. Ma służyć głównie integracji społeczności lokalnej i wzrostowi lokalnego patriotyzmu, rozwojowi organizacji społecznych, lokalnej gospodarki i zaspokajaniu potrzeb społecznych mieszkańców.

Realizacja zadań pozwoli na otrzymanie wsi:

- nowoczesnej, bezpiecznej i wygodnej – z dobrymi drogami, chodnikami, oświetlonymi ulicami, 100% skanalizowana,
- zadbanej, uporządkowanej, czystej – estetycznej - zadbane gospodarstwa domowe, dobrze zagospodarowany teren w centrum miejscowości, wokół kościoła, kompleksu kaplicy i domu katolickiego
- zintegrowanej z aktywną i nowoczesną społecznością – wysoka świadomość ekologiczna oraz wykształcenie mieszkańców, bogata oferta w zakresie wypoczynku, sportu i rekreacji;
- pielęgnującej i kultywującej dorobek dziedzictwa kulturowego – promocja tradycji wsi, wyeksponowanie punktów kultu religijnego, właściwa promocja wyrobów oraz produktów własnych miejscowości.

Stworzenie wsi, która spełniać będzie wymienione wyżej standardy możliwe jest głównie przy dużej aktywności mieszkańców umiejętnie kierowanych przez miejscowych liderów oraz przy odpowiednim zrozumieniu i współpracy ze strony władz samorządowych i lokalnych przedsiębiorców. Oczywiście warunkiem koniecznym jest zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania tych zadań ze strony władz gminnych, samorządów wyższego szczebla, instytucji dysponujących środkami unijnymi, przedsiębiorstw użyteczności społecznej oraz firm prywatnych.

Nasze motto to:

„Co jest prawdziwym celem życia, jeśli nie dążenie ze szlachetnych pobudek do tego, by ten zagmatwany świat uczynić lepszym miejscem dla tych, którzy będą żyli na nim po nas”

Struktura przestrzenna wsi nie jest skomplikowana. Wizerunek i estetyka jej centralnej części jest o tyle istotna, że skupia ona w sobie wszystkie ważne ośrodki życia mieszkańców. Centrum wsi Brody to nie tylko zabudowa mieszkaniowa, na tym placu znajdują się kościół Parafialny, szkoła, przedszkole, sklepy spożywczo-przemysłowe, sala bankietowa, a nawet przystanek autobusowy. Centrum wsi skupia w sobie wszelkie obrzędy, obchody oraz tradycje wiejskie. Ta część wsi jest centralnym miejscem, edukacji, tradycji, handlu oraz rozrywki. To właśnie to miejsce jest źródłem wiedzy o historii naszego sołectwa. Kościół wraz z kaplicą przedpogrzebową, domem katolickim i pałacem są miejscem naszych tradycji: parafialnych, społecznych, szkolnych tu m.in. odbywa się Procesja Bożego Ciała, Odpust Parafialny, zabawa w „Sadzie u Proboszcza”, spotkania młodzieży itp.

Wizja rozwoju wsi przewiduje: zagospodarowanie terenu przy przedszkolu i sali bankietowej zielenią i parkingiem, wyeksponowanie oraz odnowienie kompleksu kaplicy i domu katolickiego oraz ogrodzenie tego terenu. Zrobienie parkingu vis a vis kościoła i przy cmentarzu, wykonanie chodników do końca zabudowy zwartej, utwardzenie poboczy oraz utworzenie ścieżki rowerowej edukacyjnej do rezerwatu zakończonej punktem widokowym, wybudowanie sali gimnastycznej przy szkole, utwardzenie dróg dojazdowych do posesji, wykonanie placu zabaw

ogólnodostępnego, utwardzenie nawierzchni boiska przy blokach, ogrodzenie boiska Sparty Brody, nasadzenia zieleni. Prace te wpłyną nie tylko na polepszenie wyglądu wsi, ale także na poprawę bezpieczeństwa zarówno pieszych, jak i zmotoryzowanych.

#### 5.1.1. Zakres przewidzianych prac w projekcie

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2009-2016 zakłada się wykonanie następujących robót:

- wyeksponowanie odnawianego drewnianego kościoła p.w. Św. Andrzeja Apa.
- wyeksponowanie kompleksu kaplicy i dawnej szkoły protestanckiej
- uporządkowanie oraz zagospodarowanie zielenią i kostką centralnego placu wsi przy przedszkolu i sali
- wykonanie utwardzonych miejsc parkingowych przy drodze oraz chodników do końca zabudowy zwartej,
- utwardzenie nawierzchni boiska oraz ogrodzenie boiska

Zakres w/w prac obejmuje:

- Naprawa elewacji i okien w kaplicy przedpogrzebowej
- naprawa placu wokół kościoła oraz naprawa bramy wjazdowej tak by umożliwić ewentualny wjazd straży pożarnej i wysienników koszowych na teren przykościelny
- ogrodzenie kompleksu kaplicy i domu katolickiego
- zagospodarowanie terenu w centrum wsi zrobienie parkingu, postawienie fontanny i placu zieleni
- utwardzenie nawierzchni boiska przy blokach

Wymienione wyżej prace opiewają na kwotę szacunkową 750 tys. brutto. Ich realizacja nie będzie burzyła istniejącego ładu zwartej zabudowy wsi, wykonanie powyższych zadań wpłynie natomiast na poprawę jej wizerunku i estetykę.

#### 5.2. Długoterminowy plan rozwoju wsi

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Brody w latach 2009-2016 spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy na lata 2009 - 2016. Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości są wewnętrznie zgodne, a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu. Opracowane zostały dokumenty strategiczne określające cele rozwojowe. Wyznaczono zadania jakie powinno się zrealizować w ciągu najbliższych lat aby poprawić sytuację społeczno-gospodarczą miejscowości wchodzącej w skład całej gminy. W celu stworzenia zbioru inwestycji, działań i zadań, jakie należy przeprowadzić w okresie krótkoterminowym i perspektywicznym na terenie wsi Brody posłużono się przede wszystkim sugestiami mieszkańców (przedstawionych podczas zebrań wiejskich) oraz wynikami analizy SWOT.

Planowanymi do realizacji długoterminowymi zadaniami we wsi Brody są więc:

- Parking przy emontarzu szacunkowy koszt inwestycji 30 tys. zł.

- Naprawa elewacji i okien przy kaplicy przedpogrzebowej 287 tys. zł.
- naprawa placu wokół kościoła oraz naprawa bramy wjazdowej tak by umożliwić ewentualny wjazd straży pożarnej i wysienników koszowych na teren przykościelny i naprawa ogrodzenia kaplicy i Domu Katolickiego ( część frontalna od ulicy) 358 tys. zł.
- zagospodarowanie terenu w centrum wsi ( zieleń, fontanna, parking) 350 tys. zł.
- wybudowanie sali gimnastycznej 800 tys. zł.
- Budowa otwartego boiska przy szkole 150 tys. zł.
- Budowa kanalizy sanitarnej z Lwówka do Brodów 3.000 tys. zł.
- Wykonanie chodników 57 tys. zł.
- Zrobienie ścieżki rowerowej 200 tys. zł.
- Utwardzenie boiska przy blokach 50 tys. zł.
- Przebudowa pomieszczeń lekcyjnych na salkę 10 tys. zł.
- Wykonanie zatoczki i placu zieleni przy blokach 50 tys. zł.
- Ogrodzenie boiska „Spart Brody” 50 tys. zł.

### 5.3. Wdrażanie i monitorowanie

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez:

- powołania zespołu członków z rady sołeckiej, parafii oraz miejscowych działaczy społecznych do podjęcia prac w celu opracowania planu odnowy miejscowości Brody,
- spotkania warsztatowe i praca zespołu nad planem odnowy miejscowości Brody,
- przygotowanie planu odnowy miejscowości Brody,
- podjęcie uchwały przyjmującej „Plan Odnowy Miejscowości Brody” przez mieszkańców Brodów podczas zebrania wiejskiego,
- podjęcie uchwały przez Radę Miejską zatwierdzającą „Plan Odnowy Miejscowości Brody”,
- realizację projektu,
- monitorowanie i ocenę bieżącą realizacji projektu przez powołany w tym celu zespół.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania - polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty. W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne sołectwa i gminy zaangażowane we wdrażanie „Planu Odnowy Miejscowości Brody”.

Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołecka.

Opracowany Plan ma charakter dokumentu „żywego”, dlatego przewiduje się okresową, roczną ocenę i aktualizację planowanych działań oraz projektów w ramach konsultacji społecznych.

i wprowadzenie niezbędnych zmian w zakresie celów, priorytetów rozwojowych i działań określonych w Planie. Sytuacja ta będzie miała miejsce tylko w przypadku jednogłębnej akceptacji ze strony społeczności wiejskiej zmian, które nie zostały uwzględnione w dniu opracowywania niniejszego „Planu odnowy miejscowości Brody”, a wynikiem ze zmieniającej się rzeczywistości.

#### 5.4. Efekty wdrożenia przedsięwzięcia

Projekt jest odpowiedzią na potrzeby i problemy mieszkańców sołectwa. Realizacja projektu w ramach Odnowy wsi przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno-kulturowego. Ma głównie służyć integracji społeczności lokalnej i wzrostowi lokalnego patriotyzmu. Mieszkańcy już wielokrotnie dali dowód swojego poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne (np. remont kościoła parafialnego, nadanie imienia i zakup sztandaru dla szkoły, remont i wyposażenie pomieszczeń szkolnych itd.).

Przewidywane efekty realizacji projektu:

- poprawa estetyki miejscowości i warunków życia mieszkańców,
- kultywowanie i promocja tradycji lokalnych,
- odnowienie i wyeksponowanie zabytków kultury religijnej,
- zadbane i estetyczne drogi oraz chodniki,
- utwardzone pobocze, wyeksponowana zieleń,
- poprawa bezpieczeństwa pieszych i zmotoryzowanych,
- zaspokojenie potrzeb mieszkańców,
- zwiększenie integracji społeczeństwa.

Modernizacja centrum miejscowości Brody i kompleksu kaplicy przedpogrzebowej i domu katolickiego ma wywołać wśród mieszkańców poczucie wspólnoty i dążenie do porządkowania i poprawy wizerunku własnych posesji. Powstanie schludnych miejsc zachęci mieszkańców do promocji swej miejscowości, nie tylko na terenie gminy, ale i poza nią.

Zdaniem mieszkańców Brodów realizacja projektu „Odnowy Centrum Miejscowości” jest potrzebna i zasadna.

## VI. PODSUMOWANIE

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości Brody zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Realizacja zamierzonych zadań przyczyni się do rozwoju kultury w miejscowości Brody, podniesienia standardów życia, co przyciągnie nowych mieszkańców. Rozwój infrastruktury technicznej ma znaczenie dla rozwoju lokalnej gospodarki i zaspokajaniu potrzeb społecznych mieszkańców.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu, rekreacji i przedsiębiorczości.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Brody ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

#### Źródła:

1. Urząd Miasta i Gminy Lwówek.
2. Kronika Parafialna Parafii Brody.
3. Kronika OSP.
4. Dokumenty uzyskane w UP Poznań RGD Brody
5. Relacje mieszkańców.